

Inga entydiga svar om koppar

– Ett kunskapslyft för SBU:s miljöarbete

Koppar och effekterna av detta stod på programmet för en heldag i Göteborg. Mer forskning behövs innan några åtgärder kan bli aktuella. Text: Lars Afzelius



SAMTIDIGT SOM Båtmässan i Göteborg öppnades arrangerade Svenska Båtunionen (SBU) och Svenska Kryssarklubben (SXX) ett kopparsymposium på Chalmers.

Syftet var att förmedla kunskaper om koppars påverkan på miljön i havet. Kopparföreningarnas reaktioner i vatten med komplexbildning och utfällning är svåra att ta till sig.

Kopparhalterna i havet är låga och forskningen har idag inga riktigt bra svar på hur farlig koppar är för organismen under vattenytan. Forskarna måste därför skaffa bättre underlag i form av flera provtagningar för att kunna dra några slutsatser och framför allt innan beslutsfattarna vidtar åtgärder.

I synnerhet måste forskarna mäta den biotillgängliga halten eftersom det bara är den som har inverkan på organismerna. Den årliga försäljningen av antifoulingfärger har minskat från över 100 ton koppar i färgburkarna ner till under 40 ton koppar, men på grund av kopparföreningarnas komplexitet finns ändå inga glasklara svar på hur skadlig koppar verkligen är.

TIO FRAMSTÅENDE EXPERTER var inbjudna för att redovisa resultat från forskningen om koppars livscykel och komplexa beteende i vatten och hav. Efter inledning av Roland Örtengren, SBU:s miljökommitté, behandlades bland annat förekomsten av koppar och zink i vatten och sediment, kartläggning av miljöpåverkan i Vättern, koppars uppträdande i saltvatten och toxicitet för olika organismer samt gränsvärden för koppar i olika miljöer.

Datasystemet VISS presenterades av Länsstyrelsen i Jönköping. VISS är en mycket bra informationskälla om tillståndet i våra vatten och där alla mätstationer



Hur påverkas livet i havet av koppar? Den frågan skulle besvaras vid ett seminarium i Göteborg, men något entydigt svar var svårt att få fram. För att nå detta krävs mer forskning och flertester.

och aktuella mätvärden finns tillgängliga. Det var lite märkligt att inte fler miljö- och myndighetsföreträdare också fanns på plats.

Symposiet var ett unikt tillfälle att tillsammans med landets främsta experter lära sig mer om kopparföreningarnas reaktioner, risker och spridning. Kunskaper som är viktiga för att kunna bereda och fatta beslut i miljöärenden. Dessutom antydde från myndighetshåll att enda syftet med symposiet var att rättfärdiga fortsatt målning med antifoulingfärger. Uppenbarligen hade man inte lyssnat ordentligt.

EN AV DE viktigaste punkterna var redovisningen av en undersökning om koppar i vatten. Konsult-

företaget DGE Mark och Miljö, verksamt inom miljöområdet, fick 2017 och 2018 i uppdrag av SBU och SXX att göra mätningar avseende halter av koppar och zink i några större fritidsbåthamnar i Göteborg. De redovisade mätresultat och analyser av både totalhalt och biotillgänglighet av dessa metaller på symposiet.

Undersökningarna visar att halten av biotillgänglig koppar var låg i hamnbassängerna medan dagvattnet hade mycket höga halter. Något som tyder på att landavrinning är en stor källa till den totala belastningen. Även koppar i regnvatten ger ett väsentligt bidrag.

Under de följande diskussionerna framkom vikten av att

göra ordentliga mätningar av vattenkvaliteten inte bara på en plats utan över ett större område. Detta för att få mer heltäckande provresultat.

SBU och SXX planerar att fortsätta med sina fältförsök med mätningar och analyser även i år. Det är viktigt för forskningen att åskade medlen för detta ändamål fastställs i årets budget.

Alla presentationer och slutsatser av genomförda provtagningar kommer att bli tillgängliga på SBU och SXX hemsidor.

SAMMANTAGET VAR DETTA en mycket intressant dag som visar hur långt forskningen om koppar och dess biotillgänglighet har kommit. ☺

Grattis till minst tre medlemskap i SBU!

FÖRST OCH FRÄMST är du medlem i din båtklubb, där du säkert har god pejl på verksamheten. Om inte finns det många båtgrannar att fråga i hamnen.

Dessutom betalar du en avgift till det båtförbund som din klubb tillhör. Den avgiften varierar mellan 5 och 30 kr beroende på hur omfattande förbundsverksamheten är. Om den informeras oftast på respektive förbunds hemsida eller via infoblad till klubben. Hur infobladen sedan sprids inom klubbarna kan variera mellan brevutskick till alla medlemmar, E-post till de som angivit sådan adress i BAS, anslag på klubbstugan, muntlig info vid något möten eller ingen info alls.

Om du har bryggplats i en förening och vinterplats i en annan förening och bägge klubbarna är medlemmar i ett båtförbund betalar du med all säkerhet också två medlemsavgifter till både förbund och Svenska Båtunionen (SBU).

Den årliga avgiften till SBU är 70 kr. Formellt är det båtförbunden som är medlemmar och båtklubbarna med sina medlemmar benämns bara som en numerär, alltså vi som betalar alla medlemsavgifter. Det vore önskvärt om man kunde uttrycka sig lite mer vårdat om oss båtägare än att bara bli betraktad som en numerär.

SVERIGES HEMBYGDSFÖRBUND, en ideell riksomfattande organisation med samma organisationsstruktur som SBU, har hembygdsföreningar och andra föreningar, som är organiserade i regionala hembygdsförbund. De har i sina stadgar på ett värdigt sätt reglerat att medlemmen i den enskilda föreningen också är medlem i det regionala förbundet och i huvudorganisationen. Icke att blandas ihop med demokrati, rösträtt och inflytande.

Diskutera gärna ett sådan benämning på oss som nu bara tillhör en numerär vid den kommande Båtriksdagen i Linköping!

På annan plats i tidningen får du mer information om medlemsavgiftens fördelning på olika verksamheter och alla medlemsförmåner. Där anar du säkert att dessa är långt mer värda än de 70 kr du betalar. Fråga gärna de representanter, som varje år beslutar om avgifter och verksamhet båtlivets bästa, om hur de tänker och vad som är viktigt.

I FÖRRA NUMRET av Båtliv berättade vi om en familj som genade genom ett sältskyddsområde och fick betala 20 000 kr i böter. Vi fick häftiga reaktioner på innehållet vilka kan kategoriseras i tre högar; Kustbevakningens agerande, lagar och regler ska följas och om det idag finns behov av sältskyddsområden.

De flesta inläggen har vi svarat på, men det kvarstår att Kustbevakningen känner sig utpekad, man följer ju bara givna bestämmelser och jag har även inbjudits att följa med på något uppdrag.

Att lagar och regler ska följas är självklart och bötesbeloppet indikerar bara att vederbörande tjänar en massa pengar, radarbilden är tydlig, bara att betala och sluta att klaga.

Till sist har läsare ifrågasatt behovet av alla sältskyddsområden med tanke på dagens omfattande sälbestånd och Naturvårdsverkets beslut om skyddsjakt. Kanske en fråga som SBU kan ta upp med Naturvårdsverket eftersom förhållanden är helt annorlunda idag jämfört med 70-talet då dessa områden inrättades. Tack för alla inlägg och tipsa gärna om annat som kan behandlas i en krönika.



Lars Afzelius är båtpolitisk skribent i Båtliv. Han är även krönikör med frihet att framföra sina egna åsikter om svensk båtpolitik.

Maila gärna dina åsikter om båtpolitik: Lars.Afzelius@batliv.se



SIMARINE



SIMARINE PICO Smart kontroll

Med en PICO i båten kan du bland annat se:

- Batteriets hälsa – spänning, förbrukning, kapacitet och kvarvarande batteritid.
- Hur mycket ström enskilda förbrukare drar och vad solcellerna eller andra generatorer laddar.
- Aktuellt lufttryck och historik.
- Temperaturer och tanknivåer.
- Allt även på din mobil eller surfplatta (wifi).

PICO är helt vattentät och kan monteras inom- eller utomhus.

PICO finns som utanpåliggande eller infällt utförande. Välj mellan ett färdigt paket eller en anpassad lösning.

Rekommenderat pris för ett paket från:

3 340 kr

Läs mer om PICO på odelco.se/pico.